

"Ve madem âhir zamanda Hazret-i İsa'nın (a.s.) din-i hakikîsi hükmedecek, İslâmiyetle omuz omuza gelecek." cümlesini nasıl anlamalıyız, ahir zamanda kimin dini hükmedecek? İslamiyetle omuz omuza gelmek ne demektir?

"Üç dört aydır ki, dünyanın vaziyetinden ve harbinden hiçbir haberim yokken, Avrupa'da, Rusya'daki çoluk çocuğa acıyarak tahattur ettim. O mânevî ihtarın beyan ettiği taksimat bu elîm şefkate bir merhem oldu. Şöyle ki:"

"O musibet-i semaviyeden ve beşerin zâlim kısmının cinayetinin neticesi olarak gelen felâketten vefat eden ve perişan olanlar, eğer on beş yaşına kadar olanlar ise, ne dinde olursa olsun şehit hükmündedir. Müslümanlar gibi büyük mükâfat-ı mânevîyeleri, o musibeti hiçe indirir."

"Ve madem âhîrzamanda Hazret-i İsa'nın (a.s.) din-i hakikîsi hükmedecek, İslâmiyetle omuz omuza gelecek. Elbette şimdi, fetret gibi karanlıkta kalan ve Hazret-i İsa'ya (a.s.) mensup Hıristiyanların mazlumları, çektikleri felâketler onlar hakkında bir nevi şehadet denilebilir."(1)

Üstad Hazretlerinin yukarıdaki ifadelerinden de anlaşılacağı gibi, bir meseleyi değerlendirirken konu bütünlüğü içinde değerlendirmek gerekir. Üstad Hazretleri "**Hristiyanlar ölünce şehit hükmünde olur**" derken kayıt ve şartlar tahtında diyor, yoksa umumi bir ifade kullanmıyor. Üstad Hazretlerinin yukarıda yapmış olduğu tespitler Kur'an ve sünnete uygun tespitlerdir. Ehl-i sünnet alimleri de bu konuda Üstad Hazretleri gibi düşünüyorlar.

İslam'a göre, din ve dinin kaynaklarını duymamış, görmemiş ve bilmemiş birisi dinen mesul değildir. Yani İslam'ı tahkik edip, değerlendirecek imkanı olmayan her insan ehli necattır ve cennete gider.

Üstad Hazretleri bu hususu şu şekil tarif ediyor:

"Fakat zaman-ı fetrette ve mâ künnâ muazzibîne hattâ nebase rasulâ sırrıyla; ehl-i fetret, ehl-i necattırlar. Bilittifak, teferruattaki

hatiatlarından muahezeleri yoktur. İmam-ı şâfiî ve imam-ı eşarîce; küfre de girse, usûl-i imanîde bulunmazsa, yine ehl-i necattır. Çünkü teklif-i ilâhî irsal ile olur ve irsal dahi, ıttıla ile teklif takarrur eder. Madem gaflet ve mürur-u zaman, enbiya-i salifenin dinlerini setretmiş; o ehl-i fetret zamanına hüccet olamaz. İtaat etse sevap görür, etmezse azap görmez. Çünkü mahfî kaldığı için hüccet olamaz.”(2)

Yine bu manayı teyit eden ayetlerden birisinde şu şekil buyruluyor:

"Hem rabbin, memleketleri, ana noktasında (merkezinde), kendilerine âyetlerimizi okur bir resul göndermedikçe helâk etmez. Ve biz, ahalsi zalimler olan memleketlerden başkasını helâk edici değiliz." (Kasas, 28/59)

Ayrıca İmam Gazali bu hususta açık ve net olarak şöyle der:

"Peygamberin gönderildiğini bilmeyenler; bunlar ehl-i necattır. Bilip de inkâr edenler; bunlar ehl-i cehennemdir. Duyan fakat tahkik etmeyen, yanlış işitenler; bunların da necat ehli olması ümit edilir.”(3)

Üstad Hazretlerinin döneminde bazı ideolojik ve askeri baskılar sayesinde Rusya ve Avrupa gibi yerlerde bir çok savaş ve tecritler olmuştur. Mesela Rusya'da kurulan Komünist rejim halkı zorla ve baskı ile dünyadan soyutlamış dinin bütün izlerini silmiştir. Halkı dış dünyaya karşı izole ettiği için "**Demir Perde**" ismi ile anılmıştır. Zalim siyasetçiler ve ideogoglar sayesinde masum ve zavallı halk çok çileler çekmiştir. Bu zavallı ve masum halkın içler acısı hali elbette İlahi adalet ve rahmet tarafından teraziye konulacaktır.

Bu mazlum ve masum halkın ahiret açısından durumunu Üstad Hazretleri burada değerlendirip bir içtihadta bulunuyor. Zira bu şartlar içinde olan masum insanlar fetret dönemine yakın bir hal içindedirler. Bu yüzden fetret ehli için geçerli olan hüküm bunlar içinde geçerlidir. Bu musibetler içinde sıkıntı çeken masum halklar Hristiyan da olsa fetret ehli sayılırlar ve bir nevi ölenler şehit gibi sevap kazanırlar ya da cehennemden kurtulurlar. Yoksa bu şartlar içinde olmayan diğer Hristiyanlar ehli cehennemdir ve iman etmedikçe de kurtulamazlar.

Üstad Hazretlerinin bu içtihadı gayet İslami olup Ehl-i Sünnetin görüşüne harfiyen uygun ve isabetli bir görüştür. Nitekim Ehl-i Sünnetin diğer hak kanadı olan İmam Eşari ve İmam Şafi Hazretlerinin görüşleri de Üstad Hazretleri tarafından yukarıda özetle nakledilmiştir. Meseleye ve kelam ilmine vakıf olmadan bu içtihada İslam dışı demek cehalet olur.

Tarih boyunca hristiyanlar kendi diyarında bizler kendi diyarımızda yaşarken zamanımızda gidip gelmeler oldu. İslam ülkelerinden milyonlarca insan hristiyan ülkelere gitti. Neticede yüzbinlerce hristiyan İslama girdi. Ayrıca pek çok hristiyan teslise şüphe ile bakmaya başladı.

Öyle ki 1980li yıllarda papa "**Biz müslümanlarla aynı Allaha inanıyoruz.**" şeklinde açıklama yaptı.

Bu aslında hristiyan alemi için büyük bir inkılaptı. Çünkü yüzyıllardır teslis inancı bu dine hakim olmuştu. Bununla beraber anladığımız kadarıyla Bediüzzaman hazretlerinin bu ifadesinden kastedilen hristiyanların bir kısmı yine kendi dinlerinde devam da edebilirler. Zira asırların ruha sinmiş etkisini birden ortadan kaldırmak çok da kolay değildir. Ama onların pek çok meselede inançlarını tashih etmeleri de az bir merhale değildir. Zaten gerçek hristiyanlık İslama zıt olamaz, her ikisi de Allahın dinidir.

Şu andaki şekliyle de hristiyanlıkta dua, oruç gibi ibadetler bulunmaktadır.

Bu hususu Bediüzzaman Hazretleri İşaratü'l-'caz eserinde şu şekilde ifade ve izah etmiştir.

"Ey ehl-i kitap! İslamiyeti kabul etmekte size bir meşakkat yoktur; size ağır gelmesin. Zira, size bütün bütün dininizi terk etmenizi emretmiyor. Ancak, itikadınızı ikmal ve yanınızda bulunan esasat-ı diniye üzerine bina ediniz diye teklifte bulunuyor. Zira Kur'an, bütün kütüb-ü salifenin güzelliklerini ve eski şeriatlerinin kavaid-i esasiyelerini cem etmiş olduğundan usulde muaddil ve mükemmildir. Yani, tadil ve tekmil edicidir. Yalnız, zaman ve mekanın tagayyür etmesi tesiriyle tahavvül ve tebeddüle maruz olan füruat kısmında müessistir. Bunda akli ve mantıki olmayan bir cihet yoktur."

"Evet, mevasim-i erbaada giyecek, yiyecek ve sair ilaçların tebeddülüne lüzum ve ihtiyaç hasıl olduğu gibi, bir şahsın yaşayış devrelerinde, talim ve terbiye keyfiyeti tebeddül eder. Kezalik, hikmet ve maslahatın iktizası üzerine, ömr-ü beşerin mertebelerine göre ahkam-ı fer'iyyede tebeddül vardır."

"Çünkü, fer'i hükümlerden biri, bir zamanda maslahat iken, diğer bir zamana göre mazarrat olur. Veya bir ilaç, bir şahsa deva iken, şahs-

ı ahire da' olur. Bu sırdandır ki, Kur'an, fer'i hükümlerden bir kısmını neshetmiştir. Yani vakitleri bitti, nöbet başka hükümlere geldi, diye hükmetmiştir."(4)

Ayrıca Hristyanlık tabi, Müslümanlık ya da İslamiyet metbuiyyet makamında kalacak. Yani Hristyalık dini İslamiyete tabi olacak. Omuz omuza gelmekten maksat, bunlar iki kuvvetli güç olarak birleşecek ve mutlak dinsizlikle mücadele edecekler.

Dipnotlar:

- (1) bk. [Kastamoniu Lâhikası, 76. Mektup.](#)
- (2) bk. [Mektûbat, Yirmi Sekizinci Mektup, Sekizinci Risale.](#)
- (3) bk. *İmam-ı Gazali, İslam'da Müsamaha, s. 60 (Terc. Süleyman ULUDAĞ).*
- (4) bk. [İşaratü'i-İ'caz, Bakara Suresi 4. Ayetin Tefsiri.](#)